

การพัฒนาเนื้อหาวิชากรอกแบบบรรจุภัณฑ์ สำหรับนักศึกษาระดับอนุปริญญา
สาขาวิชาเอกออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

นายประจักษ์ ทินบุตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

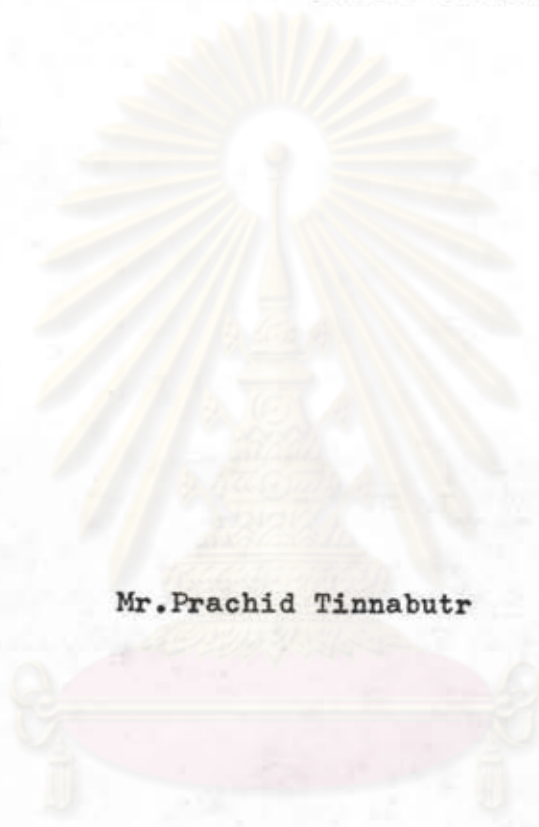
ISBN : 974-569-985-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015531

I 10304113

A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON PACKAGING DESIGN
FOR VISUAL COMMUNICATION DESIGN STUDENTS
AT THE HIGH CERTIFICATE LEVEL OF
SUANDUSIT TEACHERS COLLEGE,
RATANAKOSIN UNITED COLLEGES

Mr.Prachid Tinnabutr

ศนย์วิทยทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-569-985-3

ประชิด ทิณบุตร : การพัฒนาเนื้อหารายวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สำหรับนักศึกษา
ระดับอนุปริญญา สาขาวิชาเอกออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
(A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON PACKAGING DESIGN FOR VISUAL
COMMUNICATION DESIGN STUDENTS AT THE HIGH CERTIFICATE LEVEL OF
SUANDUSIT TEACHERS COLLEGE, RATANAKOSIN UNITED COLLEGES.)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ปิยะชาติ แสงอรุณ, 215 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเนื้อหาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สำหรับนักศึกษาระดับอนุปริญญา สาขาวิชาเอกออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มสำหรับการวิจัยใน 2 ขั้นตอน ในขั้นตอนของการสำรวจหาความต้องการจำเป็นเบื้องต้น กลุ่มประชากรคือ นักศึกษาวิชาเอกออกแบบนิเทศศิลป์จำนวน 42 คนและอาจารย์ผู้สอนจำนวน 12 คน ใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับคะแนน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยขั้นที่ 2 กลุ่มประชากรเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์จำนวน 9 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยนำไปสอบถามประชากรผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับหัวข้อเนื้อหาที่ควรศึกษาในรายวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ดังนี้คือ 1.ความรู้ทางการบรรจุภัณฑ์ทั่วไป 2.วัสดุบรรจุภัณฑ์ 3.ความคิดสร้างสรรค์ 4.หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 5.การนำเสนอผลงาน 6.วิธีการศึกษาความรู้ 7.การออกแบบโครงสร้าง 8.การตลาดและการโฆษณา 9.กระบวนการพิมพ์ 10.บทบาทและหน้าที่ของงาน 11.จิตวิทยาการออกแบบ 12.ความรู้ทางกฎหมาย และ 13.การออกแบบกราฟิก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ..... ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อผู้จัดทำ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... 2/6 พ.ค.

PRACHID TINNABUTR : A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON PACKAGING DESIGN FOR VISUAL COMMUNICATION DESIGN STUDENTS AT THE HIGH CERTIFICATE LEVEL OF SUANDUSIT TEACHERS COLLEGE, RATANAKOSIN UNITED COLLEGES. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROF. PIYACHARTI SANGAROON, 215 PP.

The objective of this research was to develop a course content on Packaging Design for Visual Communication Design students at the high certificate level of Suandusit Teachers College, Ratanakosin United Colleges.

The population of this research were divided into two groups for two phases of research procedure. There were 42 visual communication design students and 12 teachers in the phase of conducted "Needs Assessment." The five rating scales were selected as the survey instrument and the data were analyzed by means and standard deviation. In phase 2 the researcher constructed the Delphi questionnaires to ask 9 experts panel in the area of Packaging Design. They answered the questionnaires and confirmed their opinions in three round of answers. The obtained data in the third round were analyzed by median and interquartile range.

It was found that the consensus opinions of the expert panel concerning 13 course topics for learning in Packaging Design Course were : 1. discipline of packaging 2. packaging materials 3. creativity 4. principle of packaging design 5. presentation 6. method of study 7. structural design 8. marketing and advertising 9. printing process 10. role and task functions 11. psychology of design 12. legal regulations and 13. graphic design.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ..... ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติศ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 2531

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีของ
รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้
คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆของการวิจัยมาช่วยคัดลอก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณมานิตย์ กมลสุวรรณ คุณกนิษฐ์ จันทินา คุณนเร ขอจิตต์เมตต์
คุณเสนต์ ศรีนวล คุณประทีป กาสลัก ทวี.สันติ คุณประเสริฐ รัช.วิชนะ จุฑะวิภาค
และอาจารย์ที่ระพงษ์ กุลพิศาล ที่กรุณาสละเวลาและให้ข้อมูลอย่างละเอียดสำหรับการ
เก็บข้อมูลในทุกรอบของการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย คณาจารย์ภาควิชาศิลปะวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ คณาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ
วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูกำแพงเพชร ตลอดจนเพื่อนๆทุกท่าน
ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิคามารคาและครูบาอาจารย์ ผู้วางพื้นฐาน
การศึกษาเบื้องต้นและการศึกษาชั้นสูงให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณพี่สาว ครอบครัว
ที่ให้การสนับสนุนทางการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสิทธิ์ วัฒนบุตร

สารบัญ

๕

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๙
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวเหตุผลและทฤษฎีที่สำคัญ.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของการบรรจุมันต์.....	12
ความสำคัญของการบรรจุมันต์.....	15
ประเภทของบรรจุมันต์.....	18
วิวัฒนาการของการออกแบบบรรจุมันต์.....	20
การออกแบบบรรจุมันต์.....	23
คุณสมบัติและหน้าที่ของนิกออกแบบบรรจุมันต์.....	32
การพัฒนาเนื้อหา rays วิชา.....	33
เทคนิคการวิจัยแบบเคลฟาย.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	59
ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ชั้นที่ 2 สังเกตการสอน สัมภาษณ์ผู้เรียน ผู้สอน.....	59
	ชั้นที่ 3 สสำรวจหาความต้องการจำเป็นเบื้องต้น.....	59
	ชั้นที่ 4 เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร.. ..	61
	ชั้นที่ 5 ทำเนิการวิจัยตามเทคนิคเกลฟาย.....	63
	ชั้นที่ 6 สรุปผลรายงานการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	67
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ.....	114
	สรุปผลการวิจัย.....	116
	อภิปรายผลการวิจัย.....	125
	ขอเสนอแนะ.....	143
	บรรณานุกรม.....	147
	ภาคผนวก.....	156
	ประวัติผู้เขียน.....	215

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิเห็นของกลุ่มอาจารย์..	69
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิเห็นของกลุ่มนักศึกษา..	77
3	ค่าความถี่ของค่าให้สัมภาษณ์.....	86
4	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิเห็นของกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ.....	90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย